

Johanneksen evankeliumin selitys 36
Joh. 11:45-57

Jeesus päätetään surmata

Viimeksi jäimme Johanneksen evankeliumin selityksessä siihen, että Jeesus herätti Lasaruksen kuolleista. Hän oli huutanut suureen ääneen: ”Lasarus, tule ulos!” ja silloin kuollut tuli haudasta, jalat ja kädet siteissä ja kasvot hikiliinan peittäminä. Jeesus sanoi tyynesti vain että ”Päästäkää hänet siteistä ja antakaa hänen mennä.”

Lähdetään kielimään roomalaisille!

Johanneksen evankeliumi jatkuu näin:

Monet niistä juutalaisista, jotka olivat tulleet Marian luo ja nähneet, mitä Jeesus teki, uskoivat häneen. Mutta muutamat heistä menivät fariseusten puheille ja kertoivat, mitä Jeesus oli tehnyt (Joh. 11:45-46).

Tämäkin kertoo siitä, miten erilaisia reaktioita Jeesus sai kansassa aikaan. Jotkut saivat tästä Jeesuksen tekemästä valtavasta ihmeestä uskon häneen, mutta toiset suhtautuivat vihamielisesti ja lähtivät raportoimaan tapahtuneesta Jeesuksen vihollisille.

Tilanne on tällainen aikaisemmissakin Johanneksen evankeliumin kertomissa ihmeteoissa. Syntymästään saakka sokea mies, Jeesuksen parantama mies oli lopulta sanonut hänelle: ”Minä uskon, Herra.” Mutta aikaisemman ihmeen kohde, Betesdan lammikolla maannut halvaantunut, ei ollut uskonut, vaan oli käyttänyt samaansa kävelykykyä siihen, että oli suoraapäätä marssinut fariseusten puheille kavaltamaan Jeesusta.

Poliittista peliä

Ylipapit ja fariseukset kutsuivat neuvoston koolle ja kysyivät siltä: ”Mitä meidän pitäisi tehdä? Se mies tekee paljon tunnustekoja. Jos annamme hänen jatkaa näin, häneen uskovat kohta kaikki, ja silloin roomalaiset tulevat ja ottavat meiltä sekä tämän pyhän paikan että koko kansamme.” (Joh. 11:47-48)

Tuo juutalaisten neuvosto oli nimeltään *sanhedrin*. Se kutsuttiin koolle, koska Jeesuksesta oli tulossa todellinen poliittinen ongelma. Juudeaa ja Jerusalemiä hallitseva miehitysvalta, roomalaiset, eivät nimittäin sietäisi sellaista laajaa messiaanista liikehdintää, jota Jeesus oli aikaansaamassa ihmeteoillaan. Tämä oli uhkana juutalaisten tuossa vaiheessa suhteellisen laajalle sisäiselle itsehallinnolle.

Mielenkiintoista on se, että juutalaiset johtomiehet eivät olleet lainkaan kiinnostuneita siitä, mikä oli totuus Jeesuksesta; että oliko hän sittenkin Messias. Ei, heitä kiinnosti vain se, mikä oli poliittisesti tarkoituksenmukaista.

Jumalan käytössä tietämättään

Silloin yksi heistä, Kaifas, joka oli sinä vuonna ylipappina, sanoi: "Te ette ymmärrä yhtään mitään. Ettekö te käsitä, että jos yksi mies kuolee kansan puolesta, se on teille parempi kuin että koko kansa joutuu tuhoon?" Tämä ei ollut hänen oma ajatuksensa, vaan sen vuoden ylipappina hän lausui ennustuksen: Jeesus oli kuoleva kansan puolesta, eikä vain sen kansan puolesta, vaan kootakseen yhteen kaikki hajallaan olevat Jumalan lapset (Joh. 11:49-52)

Ylipappi Kaifas lausui tässä tietämättään ennustuksen. Tietoisesti hän tarkoitti sanoillaan tietenkin vain poliittista tarkoituksenmukaisuutta: vaikka Jeesus saattaisi olla syytönkin, hänet piti joka tapauksessa uhrata kansan puolesta, jotta roomalaisia ei ärsytettäisi juutalaisten itsehallintoa vastaan.

Mutta tietämättään Kaifas lausui syvällisen teologisen ennustuksen siitä, mitä Jeesuksen kuolema tarkoittaisi. Jeesuksen päälle lastattaisiin kansan synnit ja hän kärsisi kuoleman niiden rangaistuksena. Tässä Kaifas tietämättään toi julki juuri sen, mitä Jeesus oli aiemmin itse sanonut omasta tehtävästään:

Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän (Joh. 3:16).

Kaifas oli Jumalan käytössä. Tämä johtui siitä, että hän oli ylimmäinen pappi, jonka virkaan Jumala oli sitoutunut. Vaikka hän itsessään oli hengellisesti kuollut ja sokea, Jumala kunnioitti silti hänen virkaansa ja käytti häntä lausumaan julki tärkeän teologisen totuuden.

Tämä on jossain määrin lohduttavaa meille papeille. Jumala pitää meidän virkaamme arvossa, ja haluaa käyttää papin virkatehtäviä, sakramenttien jakamista ja ilosanoman kuuluttamista, pelastavan tahtonsa välikappaleina, jopa silloinkin, kun pappi on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan kelvoton ja vaikka hän olisi hengellisesti kuollut. Tämä ei tietenkään anna oikeutusta elää synnissä ja vailla hengellistä elämää. Mutta se voi lohduttaa meitä muistuttamalla meille, miten tärkeä ja siunattu meidän virkamme on joka tapauksessa. Miten paljon hienompi ja siunatumpi asia se onkaan, jos pidämme sitä arvossa ja elämme virkaamme todeksi uskomalla viran antajaan, Jeesukseen, ja rukoilemalla häneltä voimaa viran hoitamiseen.

Viimeinen pisara

Siitä päivästä lähtien neuvoston tavoitteena oli surmata Jeesus (Joh. 11:53)

Lasaruksen herättäminen kuolleista oli siis viimeinen pisara, joka sai fariseusten Jeesusta kohtaan tuntemaan vihan maljan vuotamaan yli. Lasarukselle tehty hyvä teko oli se viimeinen korsi, joka katkaisi aasin selän ja sai aikaan Jeesuksen uhrikuoleman hyväksemme.

Tämän vuoksi Jeesus oli aiemmin sanonut Lasaruksen sairaudesta näin:

"Ei tämä tauti ole kuolemaksi vaan Jumalan kunniaksi: se tuo julki Jumalan Pojan kirkkauden." (Joh. 11:4)

Lasaruksen kuolemaan johtanut sairaus toi julki Jeesuksen kirkkauden kahdella tavalla: Toisaalta se johti siihen, että Jeesus herätti Lasaruksen kuolleista ja ilmaisi näin jumalallisen valtansa. Toisaalta se johti siihen, että Jeesuksen vihamiehet päättivät lopullisesti surmata hänet. Se taas toi julki Jeesuksen kirkkauden vieläkin perusteellisemmin: kuolemassa Jeesus sovitti syntimme ja otti ne pois. Ylösnousemuksessa kävi selväksi, että tämä on tosiaan ja oikeasti tapahtunut. Syntisille on avautunut tie taivaaseen, pääsy Jumalan lapsiksi. Siinä se varsinainen, kaikkein suuin Jumalan Pojan kirkkaus on.

Jeesus väistyy syrjäseudulle

Sen tähden Jeesus ei enää liikkunut avoimesti Juudeassa vaan siirtyi lähelle autiomaata. Siellä, Efraim-nimisessä kaupungissa, hän sitten oleskeli opetuslapsineen (Joh. 11:54).

Ei ole ihan varmaa, missä tuo ”Efraim –niminen kaupunki” oli. Jotkut kommentaattorit ovat ehdottaneet, että se oli nykyinen Et-Taiyibeh eli muinainen Ofra (Joos. 18:23) eli Efron (Joos 15:9). Jos kyseessä on tuo kaupunki, se sijaitsee n. 20 kilometriä luoteeseen Jerusalemissa. Siis melko lähellä, mutta kuitenkin sen verran kaukana, että siellä oli turvallisempaa kuin ihan Jerusalemin vieressä olevassa Betaniassa.

Juutalaisten pääsiäisjuhla oli lähellä, ja maaseudulta monet tulivat Jerusalemiin jo ennen pääsiäistä puhdistusmenoja varten (Joh. 11:55)

Kyseessä oli siis Jeesuksen viimeinen pääsiäinen. Maaseudun väki kerääntyi jo hyvissä ajoin ennen varsinaista juhlaa Jerusalemiin, puhdistautuakseen uskonnollisesti, jotta he voisivat viettää tuota suurta juhlaa. Väkeä oli liikkeellä varmasti tuhansittain, ellei kymmenin tuhansin.

He etsivät Jeesusta ja puhuivat temppelissä keskenään: "Mitä arvelette? Tuskinpa hän tulee juhlille." (Joh. 11:56)

Jeesuksesta oli siis tullut todellinen julkisuuden henkilö. Kaikki halusivat nähdä hänet, sillä hän herätti kiihkeitä tunteita, puolesta tai vastaan. Ja sellaistaahan kansanjoukko tahtoo. Auta armias, jos tuolloin olisi ollut jo olemassa iltapäivälehtiä lööppeineen, saati sitten sosiaalista mediaa päivityksineen. Olisi siinä saattanut olla some-raivoa puolin ja toisin!

Ylipapit ja fariseukset olivat antaneet määräyksen, että jos joku tiesi Jeesuksen olinpaikan, siitä oli ilmoitettava heille, jotta he voisivat pidättää Jeesuksen (Joh. 11:57)

Tämä oli varmaankin syynä sille, että useimpien mielestä Jeesus ei uskaltautuisi pääsiäisjuhille.

Jeesus voidellaan Betaniassa

Mutta se oli virhearvio:

Kuusi päivää ennen pääsiäistä Jeesus tuli Betaniaan, missä hänen kuolleista herättämänsä Lasarus asui. Jeesukselle tarjottiin siellä ateria. Martta palveli vieraita, ja Lasarus oli yksi Jeesuksen pöytäkumppaneista (Joh.12:1-2)

Jeesus palasi siis turvapaikastaan, Efraimin kaupungista, takaisin kolmen kilometrin päässä Jerusalemita sijaitsevaan Betaniaan. Hän sai tavata ystävänsä Lasarusen ja jutella hänen kanssaan ruokapöydässä. Martta palveli, kuten aina.

Leppoisa yhteinen ateria ei kuitenkaan ollut syy Jeesuksen paluuseen Jerusalemin lähetyville. Hän tiesi, että hänen hetkensä oli koittanut. Tänä pääsiäisenä toteutuisi se, että hänen oli oltava ”Jumalan karitsa, joka ottaa pois maailman synnin”.

Maria otti täyden pullon aitoa, hyvin kallista nardusöljyä, voiteli Jeesuksen jalat ja kuivasi ne hiuksillaan. Koko huone tuli täyteen voiteen tuoksua (Joh. 12:3)

Nardus oli hajuaine, jota saatiin Pohjois-Intiassa kasvavan pensaan juuresta. Tuontitavaraa siis, ja hyvin kallista. Kreikankielisestä tekstistä käy ilmi määräkin, roomalainen pauna eli 245 grammaa. Ei ihme, että koko huone tuli täyteen voiteen tuoksua.

Jalkojen kuivaaminen hiuksilla ei ollut ollenkaan tavallista, vaan se kuvaa Marian täydellistä nöyryyttä Jeesuksen edessä. Eipä tyttö nytkään ollut laiskottelemassa, vaikka ei Martan tavoin osallistunutkaan aterian tarjoilemiseen! Hän palvoi ja kunnioitti Jeesusta. Tilanne oli siis sama kuin silloin, kun Martta oli valittanut Mariasta Jeesukselle ja pyytänyt, että Jeesus käskisi Mariaa auttamaan häntä taloustöissä.

Maria saattoi kuivata Jeesuksen jalat hiuksillaan, koska tuolloin aterioitsijat makailivat kreikkalaiseen tapaan divaanilla ja söivät siitä.

Juudas Iskariot, joka oli Jeesuksen opetuslapsi ja josta sitten tuli hänen kavaltajansa, sanoi silloin: "Miksei tuota voidetta myyty kolmestasadasta denaarista? Rahat olisi voitu antaa köyhille." Tätä hän ei kuitenkaan sanonut siksi, että olisi välittänyt köyhistä, vaan siksi, että oli varas. Yhteinen kukkaro oli hänen hallussaan, ja hän piti siihen pantuja rahoja ominaan (Joh. 12:4-6)

Juudas oli siis luonteeltaan kelvoton jo ennen kuin oli päättänyt kavaltaa Jeesuksen. Synoptisten evankeliumien mukaan juuri tämä tapahtuma aiheutti sen, että Juudas päätti kavaltaa Jeesuksen. Häntä otti niin kovasti päähän se, että 300 denaaria, työmiehen lähes vuoden palkka, meni kerralla hukkaan, eikä hänellä ollut mahdollisuutta näpistellä siitä pikkuhiljaa omaksi hyödykseen.

Jeesus sanoi Juudakselle: "Anna hänen olla, hän tekee tämän hautaamistani varten. Köyhät teillä on luonanne aina, mutta minua teillä ei aina ole." (Joh. 12:7-8)

Jeesuksen sanat selittyvät sillä, että hajuvoiteen käyttö jalkoihin ei ollut normaalia. Normaalisti voidetta laitettiin päähän. Jos kyse oli vainajasta, silloin voitiin voidetta laittaa jalkoihin. Eli: Maria oli, ehkä tietämättään, tehnyt symbolisen teon, joka julisti, että pian Jeesus olisi vainaja.

Jeesuksen sanat kertovat siitä, että vaikka köyhien avustaminen on kristinuskossa hyvin tärkeätä, siitä huolimatta on olemassa vieläkin tärkeämpiä asioita, kuten Jeesuksen kuolema ja sen merkityksestä puhuminen. Siksi kirkoissa pidetään esimerkiksi jumalanpalveluksia, eikä kaikkia rahoja käytetä pelkästään kaikkein huonoimmassa asemassa olevien rahalliseen avustamiseen. Vaikka toki sitäkin tehdään, ja pitääkin tehdä.